

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci *žalobce: D. K.,* narozená X, bytem K., *proti žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,* se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2, (dále jen *MPSV*), v řízení o žalobě ze dne 3.10.2016 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2.8.2016 č.j. MPSV-2016/134452-914/1 o vzniku přeplatku na dávce státní sociální podpory příspěvek na bydlení,

t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á.

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou ze dne 3.10.2016 s připojenou kopií napadeného rozhodnutí se žalobkyně tehdy zastoupená na základě plné moci JUDr. Zdeňkem Králem, advokátem se sídlem Domažlická 800/III, 339 01 Klatovy, domáhala přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 2.8.2016 č.j. MPSV-2016/134452-914/1, jímž bylo rozhodnuto ve spojeném řízení o třech odvoláních žalobkyně proti rozhodnutím Úřadu práce České republiky - krajská pobočka v Plzni, kontaktní pracoviště Klatovy (dále jen *ÚP*) č.j. 74412/16/KT, č.j. 74495/16/KT a č.j. 74466/16/KT všechna ze dne 10.5.2016 tak, že se zamítají. ÚP rozhodl shora uvedenými rozhodnutími o vzniku přeplatku na dávce státní sociální podpory - příspěvek na bydlení za období leden 2014 - prosinec 2015 a o povinnosti žalobkyně tento přeplatek ve výši 80.160,-Kč vrátit. Tato rozhodnutí byla odůvodněna tím, že při kontrole bylo zjištěno, že v bytě žalobkyně má trvalý pobyt i paní A. K., nar. X, a dotazem na Městský úřad ve Kdyni, stavební odbor, bylo zjištěno, že na adrese X se nachází pouze jedna bytová jednotka. Na základě těchto skutečností byly započítány do rozhodných příjmů domácnosti i příjmy paní A. K. a ÚP došel k závěru, že žalobkyně nemá na příspěvek na bydlení nárok a naopak je povinna vrátit přeplatek. Žalobkyně má za to, že žalovaný nepostupoval v souladu s § 2 odst. 3 zák. č. 500/2004 Sb., *správní řád* (dále jen *s.ř.*), když zjevně nešetřil práva žalobkyně nabytá v dobré víře, neboť ke skutkovému stavu popisovanému v napadeném rozhodnutí došlo na

základě chybně poskytnutých informací ze strany pracovnice ÚP. Žalobkyně nikdy skutečnost, že na adrese X bydlí i A. K., netajila a při ústních jednáních na ÚP toto uváděla a předložila i dědické usnesení, kterým byla jmenované zřízena služebnost bezplatného užívání na této adrese. Předmětný dům je více než 100 let starý a z tohoto důvodu k němu neexistuje kolaudační rozhodnutí. Faktický stav je takový, že A. K. v tomto domě obývá samostatnou jednotku, proto neexistuje právní důvod pro zamítnutí odvolání a výklad zákona odvolací instancí je nepřipustně extenzivní. Závěrem žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, požadovala i náhradu nákladů řízení.

Napadeným rozhodnutím ze dne 2.8.2016 č.j. MPSV-2016/134452-914/1 žalovaný zamítl podle § 90 odst. 5 s.ř. všechna tři odvolání žalobkyně a potvrdil *výrokem I.* rozhodnutí ÚP č.j. 74412/16/KT ze dne 10.5.2016, kterým bylo rozhodnuto o vzniku přeplatku na dávce státní sociální podpory příspěvek na bydlení přiznané žalobkyni ve výši 20.640,-Kč a o povinnosti žalobkyně, vrátit uvedený přeplatek do dne 30.6.2016 na účet úřadu, který rozhodnutí vydal; *výrokem II.* potvrdil rozhodnutí ÚP č.j. 74495/16/KT ze dne 10.5.2016, kterým bylo rozhodnuto o vzniku přeplatku na dávce státní sociální podpory příspěvek na bydlení přiznané žalobkyni ve výši 38.463,-Kč a o povinnosti žalobkyně, vrátit uvedený přeplatek do dne 30.6.2016 na účet úřadu, který rozhodnutí vydal, a *výrokem III.* potvrdil rozhodnutí ÚP č.j. 74466/16/KT ze dne 10.5.2016, kterým bylo rozhodnuto o vzniku přeplatku na dávce státní sociální podpory příspěvek na bydlení, přiznané žalobkyni ve výši 21.057,-Kč a o povinnosti žalobkyně vrátit uvedený přeplatek do dne 30.6.2016 na účet úřadu, který rozhodnutí vydal.

V odůvodnění rozhodnutí ze dne 2.8.2016 žalovaný mimo jiné uvedl, že ÚP rozhodl podle § 62 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon**), o vzniku přeplatku na dávce státní sociální podpory příspěvek na bydlení (dále též **dávka** či **příspěvek**) za období leden 2014 až prosinec 2015 a o povinnosti žalobkyně přeplatek v celkové výši 80.160,-Kč vrátit do dne 30.6.2016. Kontrolou ÚP bylo zjištěno, že v bytě má trvalý pobyt i paní A. K., nar. X a kontrolním dotazem na Městský úřad ve Kdyni, stavební odbor, bylo potvrzeno, že na adrese X, se nachází jedna bytová jednotka. Na základě výzvy byly doloženy příjmy paní A. K. za rozhodná období z důvodu nového vyhodnocení nároku na příspěvek na bydlení za období od 1.1.2014 do 31.12.2015 a ÚP konstatoval, že žalobkyně, která nesplnila zákonnou povinnost, je povinna přeplatek v celkové výši 80.160,-Kč vrátit. Žalovaný citoval ustanovení § 7 odst. 5 zákona a dále uvedl, že z obsahu spisu ÚP bylo zjištěno, že na základě podaných žádostí o příspěvek na bydlení a rozhodných skutečností byl žalobkyni, příspěvek přiznán a vyplácen (měsíčně od ledna 2014 ve výši 4.400,- Kč, od února do března 2014 ve výši 4.390,- Kč, od dubna do června 2014 ve výši 5.640,- Kč, od července do září 2014 ve výši 4.034,- Kč, od října do prosince 2014 ve výši 4.627,- Kč, od ledna 2015 do března 2015 ve výši 2.417,- Kč, od dubna do června 2015 ve výši 6.906,- Kč, od července do září 2015 ve výši 5.915,- Kč a od října do prosince 2015 ve výši 5.909,- Kč).

Žalovaný také poznamenal, že zákon upravuje institut okruhu společně posuzovaných osob jednak v rovině obecné, a jednak v rovině zvláštní, v níž stanoví výjimku pro účely příspěvku na bydlení. Okruh společně posuzovaných osob pro účely příspěvku na bydlení je definován jiným způsobem, a to tak, že za rodinu se považují všechny osoby, které jsou v témže bytě hlášeny k trvalému pobytu, a to bez ohledu na to, zda spolu trvale žijí a společně

uhrazují náklady na své potřeby či nikoliv. Zákonodárce upravil okruh společně posuzovaných osob pro účely příspěvku na bydlení speciálně a je postaven na formálním kritériu trvalého pobytu osoby v bytě, v němž má trvalý pobyt. Paní A. K., i přesto, že má zřízeno věčné právo bezplatného doživotního užívání k předmětné nemovitosti, se považuje pro účely příspěvku na bydlení za rodinu, neboť je v objektu hlášena k trvalému pobytu a prokazatelně byt užívá. Tvrzení žalobkyně, že byla pracovnící ÚP poučena, že pokud manželova matka má v nemovitosti právo výměnku, nemusí ji v žádosti uvádět, a že ÚP je ze správního řízení o zaopatřovacím příspěvku známo, že paní A. K. má na uvedené adrese trvalý pobyt, nezbavuje žalobkyni odpovědnosti za přeplatek na dávce.

Žalovaný podle § 140 odst. 1 zákona č. 500/2004 S., *správní řád* (dále jen *s.ř.*) usnesením č.j. MPSV-2016/164617-914 ze dne 2.8.2016 spojil řízení o třech odvoláních žalobkyně a následně přezkoumal soulad napadených rozhodnutí a řízení, která vydání rozhodnutí předcházela, s právními předpisy, v rozsahu námitek uvedených v odvolání a dospěl k závěru, že rozhodnutí nebyla vydána v rozporu s právními předpisy, proto odvolání zamítl a napadená rozhodnutí potvrdil.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě dne 11.11.2016 zopakoval průběh správního řízení a mimo jiné uvedl, že v předepsaných tiskopisech „žádost o příspěvek na bydlení“, kde je žadatel poučen uvést osoby, které jsou v bytě společně s ním hlášeny k trvalému pobytu, žalobkyně neuvedla paní A. K., přitom podpisem stvrdila, že uvedla všechny osoby, které jsou v bytě hlášeny k trvalému pobytu a veškeré údaje uvedené v žádosti jsou pravdivé a je si vědoma případných následků, které by pro ni z nepravdivě uvedených údajů vyplývaly. Neuvedením pravdivých údajů v žádostech o příspěvek žalobkyně způsobila, že dávka státní sociální podpory byla od ledna 2014 vyplácena v nesprávné výši a za období od ledna 2015 do března 2015 byla vyplácena neprávem. Rozhodnutí žalovaného je v souladu s hmotným i procesním právem a správní řízení netrpí vadami, pro které by bylo nutno toto rozhodnutí zrušit, proto bylo navrženo zamítnutí žaloby.

Ze zasláního *správního spisu* vedeného žalovaným v této věci vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 2.8.2016 bylo žalobkyni doručeno dne 5.8.2016 a také, že skutečnosti uvedené v napadeném rozhodnutí i ve vyjádření žalovaného odpovídají obsahu spisu.

Žalobkyně v podání ze dne 15.12.2016 setrvala na podané žalobě a sdělila, že nesouhlasí s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání. *Podáním ze dne 28.12.2016 zástupce žalobkyně* sdělil, že ke dni 31.12.2016 ukončil její právní zastoupení a vypověděl jí plnou moc v tomto řízení.

U ústního jednání dne 31.8.2017 žalobkyně setrvala na podané žalobě a mimo jiné uvedla následující: Dle stavebního úřadu ve Kdyni je dům jednou bytovou jednotkou, i když ona s tímto názorem nesouhlasí, protože se jedná o velmi starý dům, který obsahuje dva vchody a žijí v něm tak, jako se v něm žilo i předtím, že každý si hospodařil sám, byt v jednom domě. Nikdy jí nenapadlo, že by se měl oficiálně dům rozdělit na dvě bytové jednotky, v těchto věcech se nevyzná a vycházela z toho, co jí na úřadě při podání žádosti bylo řečeno. Dům dříve patřil manželovi, proto tam také bylo v dědickém řízení zřízeno jeho matce A. K. bezplatné užívací právo, ale dům už přibližně deset let jejímu manželovi nepatří, byl

prodán v dražbě kvůli dluhům manžela z doby podnikání, tj. z doby předtím, než ona se s ním seznámila. Dům patří V. V., jejímu nevlastnímu bratrovi, ale z toho pro ně neplynou vůbec žádné výhody, jsou v domě v nájmu a platí měsíčně 7.000,-Kč a samozřejmě navíc poplatky za energie. V domě je kuchyně, nyní společná pro ně i matku manžela, protože s ohledem na svůj věk už není schopná si ani uvařit, pak je tam obývací pokoj, ložnice a dětský pokoj, samostatná místnost, kterou užívá matka manžela, dvě WC a společná koupelna, která je dostatečně velká na to, aby mohla být poskytována i potřebná hygiena matce manžela, která už sama tyto věci nezvládá. Místnosti nejsou průchozí, tudíž i místnost užívaná matkou manžela má samostatný vchod z chodby. Původně A. K. obývala jednu velkou místnost, která byla průchozí, takže se do domu dalo vlastně jít dvěma vchody; v místnosti měla malý kuchyňský kout, kde si mohla vařit na elektrickém dvojvařiči a měla tam udělanu i malou koupelníčku. Když se měla narodit dvojčata (pozn. soudu listopad 2013), v té době už začínala matka manžela mít zdravotní problémy takového rázu, že potřebovala výpomoc od ostatních, rozhodli se předělat vnitřek domu při zachování nosných zdí, takže na to nemuselo být stavební povolení a v té velké místnosti se zrušila malá koupelníčka a vybudovala se tam velká koupelna právě s ohledem na potřeby jak dalších malých dětí, tak i matky manžela s ohledem na její věk.

Na přeplatku na předmětnou dávku neuhradila žalobkyně vůbec žádnou částku z toho důvodu, že je sice zaměstnaná, ale její plat činí jen 11.300,-Kč čistého měsíčně. Manžel přišel o invalidní důchod a v současné době si o něj znovu žádá. Živit musí čtyři děti a na nejstaršího syna od jeho otce dostává pouze 2.500,-Kč měsíčně, dále dostávají také přídatky na děti. K celé situaci došlo díky tomu, že když manžel přišel o invalidní důchod, šla na úřady zjišťovat, zda by jako rodina měli nárok na nějaké sociální dávky. Byla se informovat nejdříve na oddělení hmotné nouze, kde jí bylo řečeno, že pokud matka jejího manžela má v domě bezplatné právo užívání bytu, že se nezapočítává do příjmu a z této informace vycházela. Vyplňování tiskopisů pro jednotlivé dávky vyplňovala pokaždé s jinou pracovnící a vycházela právě z té prvotní informace ohledně manželovy matky, že se do toho příjmu nezapočítává. Vůbec jí nenapadlo, že pro každou dávku jsou jiné podmínky, pokud se týká započítávání osob a jejich příjmů. V současné době je dostatečně poučená, ale s dluhem kolem 80.000,-Kč. Manželova matka má přiznaný druhý stupeň příspěvku na péči, tj. 4.400,-Kč měsíčně, ale tato částka je spotřebována pouze pro ni, na její léky a jiné věci, které potřebuje. Manžel o svoji matku celodenně pečuje, protože do zaměstnání nemůže nastoupit kvůli svému zdravotnímu stavu. V současné době pobírají kromě přídatků na děti a dávky hmotné nouze i příspěvek na bydlení, který je o něco málo nižší než v době, kdy do výpočtu nebyla zahrnuta matka manžela.

Závěrem žalobkyně sdělila, že s ohledem na vše, co napsala do žaloby a co uvedla u ústního jednání, se domnívá, že v jejím případě nebylo postupováno spravedlivě, protože vycházela z informace podané jí pracovnící ÚP, i když se to týkalo prvotně dávek hmotné nouze a nikoliv příspěvku na bydlení, ale protože v této oblasti byla neinformovaná, spoléhala na informace uvedené jí pracovnící ÚP. Proto požaduje vyhovění žalobě a zrušení napadeného rozhodnutí. Jde jí zejména o to, aby nemusela hradit vyčíslený přeplatek, protože ten je pro ni a její rodinu likvidační s ohledem na celkové příjmy do rodiny. *Zástupce žalované* závěrem navrhl, aby bylo rozhodnuto podle předložených důkazů.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem

územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Dle § 31 odst. 2, 3 s.ř.s. ve věcech státní sociální podpory rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu. Při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (2.8.2016), a přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 1, 2 s.ř.s.), jestliže je přezkoumatelné (splňuje podmínky stanovené v § 68 odst. 3 správního řádu).

Podle § 24 odst. 1 zákona ***nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže***

- a) jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, a
- b) součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.

Podle § 7 odst. 5 zákona, ***jde-li o příspěvek na bydlení, považují se za rodinu všechny osoby, s výjimkou osob uvedených v odstavci 4, které jsou v témže bytě hlášeny k trvalému pobytu; podmínka, aby spolu trvale žily a společně uhrazovaly náklady na své potřeby, se však nevyžaduje.***

Dle § 62 odst. 1 věty první zákona ***příjemce dávky, který nesplnil některou jemu uloženou povinnost nebo přijal dávku nebo její část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, nebo jinak způsobil, že dávka byla vyplacena neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen částky neprávem přijaté vrátit; to neplatí, jde-li o přeplatek na rodičovském příspěvku.***

Soud na základě žaloby přezkoumal, zda je žalobkyně povinna vrátit shora uvedený přeplatek na dávce příspěvek na bydlení. Po zhodnocení věci dospěl k závěru, že žaloba proti napadenému rozhodnutí žalovaného ze dne 2.8.2016 není důvodná.

Mezi stranami není sporu o tom, že paní A. K. v rozhodné době měla hlášený trvalý pobyt v předmětné nemovitosti. Z dikce zákona pak jednoznačně vyplývá, že při posuzování vzniku nároku na dávku příspěvek na bydlení a určení jeho výše je rozhodující právě trvalý pobyt osob v bytě, který je využíván. Naopak není vůbec podstatné, z jakého důvodu je osoba k trvalému pobytu v bytě hlášena, zda je vlastníkem či nájemcem bytu, či zda má zde přihlášen pobyt pouze formálně a fakticky bydlí jinde. Společně posuzovanými osobami pro dávku příspěvek na bydlení tak mohou být rodinní příslušníci, spolubydlíci, ale i nájemce spolu s pronajímatelem či zcela cizí osoby, které se žádným způsobem společně nepodílejí na financování domácnosti.

Žalobkyně namítala nesprávnost rozhodnutí o přeplatku jednak proto, že paní A. K. dům užívá z titulu dědického usnesení o tzv. výměnku, dále proto, že dům byl dříve využíván jako dvě samostatné bytové jednotky, ovšem bez nějakého stavebního rozhodnutí a v neposlední řadě argumentovala svou neznalostí podmínek pro jednotlivé dávky státní

sociální podpory a hmotné nouze. Žalobkyně vycházela z poučení pracovnice ÚP při vyplnění formuláře pro dávku hmotné nouze, že paní A. K. není v tomto řízení společně posuzovanou osobou (dále jen **SPO**), proto ji ani v žádosti o příspěvek na bydlení neuváděla.

Soud tedy zkoumal, zda některá ze shora uvedených skutečností mohla mít vliv na rozhodnutí o přeplatku na dávce. V první řadě soud uvádí, že si je vědom, že k celé situaci nedošlo úmyslně ze strany žalobkyně, která rozhodně nechtěla před úřady zatajit, že paní A. K. žije v předmětném domě. Je však nezbytné konstatovat, že podmínky pro vznik nároku na jednotlivé dávky jsou stanoveny odchylně v různých zákonných předpisech a tyto nelze zaměňovat. Povinností žalobkyně tedy bylo v žádosti o příspěvek uvést, že v domě má hlášené trvalé bydliště i paní A. K..

Příspěvek na bydlení je upraven velmi přísně formálně a i z judikatury Nejvyššího správního soudu (dále jen **NSS**) vyplývá, že posouzení vzniku nároku je striktně vázáno na počet osob s trvalým pobytem v nemovitosti a nijak se přitom nezohledňuje, zda zde osoba fakticky žije, podílí se na úhradách za bydlení a domácnost, z jakého titulu zde má hlášený trvalý pobyt, apod. NSS v rozsudku ze dne 2.12.2009, č.j. 4 Ads 96/2009-93 uvedl, že „...**dovětek předmětného ustanovení, tedy podmínka, aby spolu společně posuzované osoby trvale žily a společně uhrazovaly náklady na své potřeby, se nevyžaduje, je nutno z hlediska jazykového, systematicko-logického i historicko-teleologického výkladu interpretovat tak, že ve fázi posuzování okruhu společně posuzovaných osob pro účely přiznání příspěvku na bydlení předmětná podmínka nehraje žádnou roli a nehodnotí se, neboť se vychází čistě z formálního kritéria trvalého pobytu.**“.

Velmi podrobně upravuje § 7 zákona pojem rodina, a kdo je v jakých situacích brán jako SPO. Zákonodárce zde neopomněl vystihnout širokou škálu situací, ať se již jedná o nezaopatřené děti a jejich rodiče, manžele, partnery, družky, osamělé rodiče, ale i osoby, které se soustavně připravují na budoucí povolání, jsou ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, ve vazbě, ve výkonu trestu či případy svěřením dítěte do náhradní rodičovské péče. Je tedy patrné, že při úpravě podmínek pro získání dávek státní sociální péče bylo úmyslem zákonodárce, co nej přesněji a v některých ustanoveních i velmi přísně upravit, v jakých situacích lze dávku získat. V zákonných ustanoveních nelze vystihnout a pokrýt všechny případy, které se mohou jednotlivých žadatelů o dávku týkat, ovšem zcela speciální odchylky, které se vztahují právě k příspěvku na bydlení, ukazují, že zde byl konkrétní zájem tento nárok posuzovat odlišně od ostatních. V § 7 odst. 5 zákona je výslovně určeno, které osoby se považují za rodinu, logicky se zde nehledí na faktické příbuzenské vazby a za rodinu lze dle tohoto ustanovení považovat i zcela cizí lidi jen na základě toho, že jsou v bytě přihlášeni k trvalému pobytu. Navíc je zde doplněna věta, že podmínka, aby spolu osoby trvale žily a společně uhrazovaly náklady na své potřeby, se nevyžaduje, tedy opět zákonodárce přímo cílil na situace, kdy osoba v bytě fakticky vůbec nemusí bydlet a má zde pouze formálně hlášený trvalý pobyt, nebo na domácnost nijak nepřispívá. Přitom v případě žalobkyně a osoby, která nebyla správnímu orgánu nahlášena, se jedná o příbuzenský stav, tato osoba v domě fakticky žije, a sice pravděpodobně financují náklady na svou domácnost odděleně, což ovšem není na překážku, neboť toto zákon výslovně uvádí jako skutečnost, která nemá vliv na splnění podmínky okruhu společně posuzovaných osob.

Žalobkyně neprokázala, že by žalovaný postupoval v rozporu se zákonem ohledně rozhodnutí o vzniku přeplatku na předmětné dávce a neznamená, že pokud není rozhodnutí žalovaného dle jejích představ, že je takové rozhodnutí nesprávné či v rozporu se zákonem.

Na shora uvedené nemá žádný vliv ani skutečnost, že žalobkyně vycházela z poučení úřednice ÚP ve vztahu k jiné dávce hmotné nouze, pravděpodobně příspěvku na živobytí. Zde je však na místě konstatovat, že soud se ve své praxi nesetkává poprvé s případem, kdy žadatel o dávku musel vrátit přeplatek na této dávce, který vznikl z důvodu, že si nebyl vědom, které všechny osoby jsou SPO pro příplatek na bydlení, tedy je nenahlásil. **Bylo by tedy více než vhodné, aby pracovníci ÚP v případě podání žádosti o příplatek na bydlení speciálně žadatele upozornili, že je nutné uvést všechny osoby, které mají v bytě hlášený trvalý pobyt, a to i v případě, že zde fakticky nežijí** (pak je vhodné upozornit je na možnost institutu čestného prohlášení, že zde nežijí), **nebo nepřispívají na společnou domácnost, jelikož i tyto je třeba nahlásit. Současně by bylo vhodné již v rámci posuzování žádosti o příspěvek na bydlení provést lustraci v příslušné evidenci či dotaz na příslušný úřad a zjistit, jaké osoby mají v nemovitosti/bytě hlášený trvalý pobyt.** V případě nejasností či zjištění, že některá osoba nebyla uvedena, by pak ÚP jednoduše vyzval žadatele o dávku k podání vysvětlení a dávku buďto přiznal či nepřiznal. Není rozhodně v zájmu ÚP, Ministerstva práce a sociálních věcí, ani ČR, aby byli poživatelé sociálních dávek nuceni vracet několikatisícové přeplatky, které rozhodně nevznikly úmyslně, ale pouhou neznalostí zákona, přičemž nelze po laické veřejnosti zrovna v případě předpisů o sociálním zabezpečení objektivně požadovat, při frekvenci jejich změn a roztříštěnosti do mnoha zákonů, aby znala jejich platné znění a tedy i podmínky pro přiznání dávek.

Soud na základě těchto informací apeluje na žalovaného, aby vzhledem k okolnostem celého případu zvážil možnost odpuštění alespoň části přeplatku, případně žalobkyni povolil hrazení dluhu ve splátkách, jelikož s ohledem na příjmy rodiny, je přeplatek ve výši cca 80.000,-Kč pro žalobkyni a její rodinu likvidační.

Ve vztahu k využívané bytové jednotce ještě soud uvádí, že při ústním jednání bylo objasněno, že dům byl sice v minulosti využíván pravděpodobně fakticky jako dvě samostatné bytové jednotky, ale rozhodující je, že v době, za kterou vznikl přeplatek na dávce, tedy od roku 2014, respektive v době, kdy příslušný stavební odbor prováděl kontrolu nemovitosti (pozn. soudu 7.3.2016), již bylo po rekonstrukci vnitřku domu, v němž již paní A. K. vzhledem ke svému zdravotnímu stavu samostatnou bytovou jednotku nemá k dispozici. O stavu domu před touto rekonstrukcí záznamy nejsou a přestavba nepodléhala stavebnímu řízení s dokumentací, tedy nelze přihlídnout ani k dřívějšímu uspořádání bydlení v domě.

Za dané situace se pak jeví jako možné řešení špatné finanční situace rodiny odhlášení trvalého pobytu paní A. K. ze současné adresy. Toto řešení není zřejmě zcela ideální, ovšem faktem zůstává, že stejně tak, jak zákonodárce nedává možnost žadatelům o dávku příspěvku na bydlení eliminovat z okruhu SPO osoby, které se fakticky na domácnosti nijak finančně nepodílí, tak naopak dává každému občanovi možnost zvolit si adresu svého trvalého pobytu, buďto na adrese, kde fakticky bydlí, či na jiné, ke které má určitý vztah a má souhlas vlastníka

nemovitosti, případně na sídle ohlašovny (okresní či obecní úřad). Změna trvalého pobytu je prováděna za správní poplatek, který by ovšem neměl představovat pro žadatele neúměrnou zátěž. Zdejší soud si je velmi dobře vědom toho, že touto cestou je řadou občanů ČR možná zneužívána výplata dávek, kdy si cíleně přehlašují svůj trvalý pobyt na sídlo ohlašovny, aby jim na dávku vznikl nárok či jim byla vyplacena vyšší dávka, ovšem v tomto konkrétním případě, kdy existuje snaha obou manželů o finanční zajištění své rodiny, přitom ještě pečují o čtyři nezletilé děti a nemocnou matku, nelze spatřovat v případném přehlášení trvalého bydliště paní A. K. nepoctivé jednání. Je to pouze a právě jen zákonodárce, který může do budoucna upravit podmínky vzniku nároku na příplatek na bydlení tak, aby nemohlo např. docházet k „obcházení zákona“ přehlašováním trvalého pobytu osob, které v domácnosti fakticky žijí. Logicky bude každá verze zákonné úpravy kurčité skupině obyvatel nespravedlivá, ale právě proto je nutné hledat jiné zákonné cesty, jak spravedlnosti dosáhnout a podporovat finančně rodiny, které to skutečně potřebují a do náročné životní situace se nedostaly pouze svým zaviněním.

Na základě zjištěného je soud přesvědčen, že správní orgán postupoval zcela v souladu se zákonnou úpravou, ovšem při svém dalším postupu by měl pečlivě zvážit všechny okolnosti tohoto případu a veškeré možné cesty, aby přeplatek nemusel být uhrazen celý, případně takovou formou, kterou je možné požadovat po žalobkyni s ohledem na její majetkovou a sociální i rodinnou situaci. Krajský soud v Plzni ze shora uvedených důvodů *žalobě žalobkyně nepřisvědčil a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.*, ve kterém je uvedeno, že soud zamítne žalobu, není-li důvodná (*výrok I. rozsudku*). Soud napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 2.8.2016 shledal jako věcně správné a odpovídající zákonu, bylo řádně odůvodněno, bylo přezkoumatelné, srozumitelné a nebyla nalezena žádná vada, pro niž by mohlo být rozhodnutí zrušeno.

Žalobkyně ve věci neměla úspěch a správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jak vyplývá z ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. (*výrok II. rozsudku*).

Poučení : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 31. srpna 2017

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně